

TJEDNI PREGLED KRETANJA NA GLOBALNIM FINANCIJSKIM TRŽIŠTIMA
14.03.2022. – 18.03.2022.

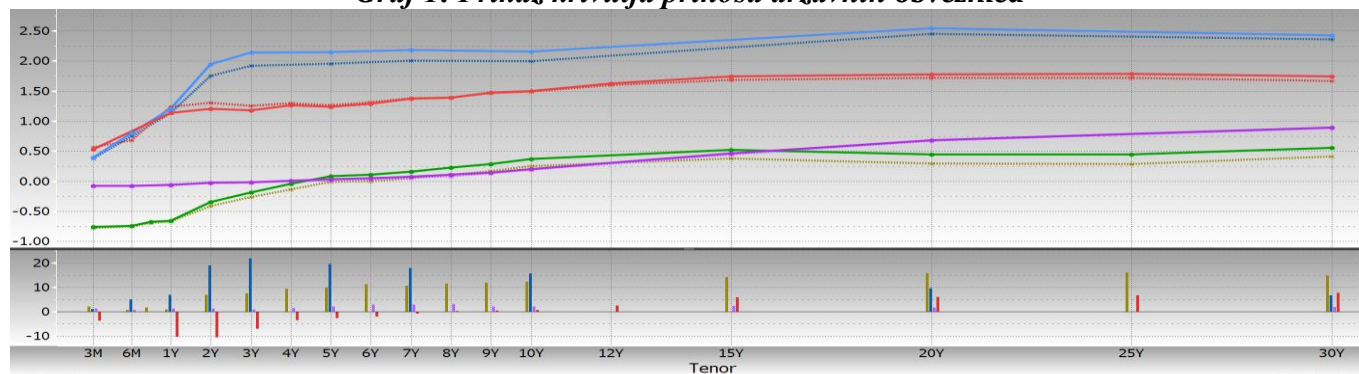
Tablica 1: Prikaz kretanja prinosa na državne obveznice

Prinosi	Eurozona				SAD				Velika Britanija				Japan			
	11.3.22	-	18.3.22		11.3.22	-	18.3.22		11.3.22	-	18.3.22		11.3.22	-	18.3.22	
2 godine	-0,41	-	-0,34	↗	1,75	-	1,94	↗	1,32	-	1,21	↘	-0,03	-	-0,02	↗
5 godina	-0,01	-	0,09	↗	1,95	-	2,14	↗	1,27	-	1,24	↘	0,02	-	0,04	↗
10 godina	0,25	-	0,37	↗	1,99	-	2,15	↗	1,49	-	1,50	↗	0,19	-	0,21	↗

Tablica 2: Prikaz kretanja prinosa na njemačke Bubillove

Dospijeće	Prinosi			
	11.3.22	-	18.3.22	
3 mjeseca	-0,735	-	-0,732	↗
6 mjeseci	-0,750	-	-0,743	↗
1 godina	-0,651	-	-0,644	↗

Graf 1: Prikaz krivulja prinosa državnih obveznica

Graf prikazuje krive prinosa Njemačke (zeleno), SAD (plavo), Velike Britanije (crveno) i Japana (ljubičasto) za razdoblja od 3 mjeseca do 30 godina na dane 18.03.2022. godine (pune linije) i 11.03.2022. godine (isprekidane linije). Na donjem dijelu grafa je prikazana razlika između vrijednosti odgovarajućih prinosa na navedene datume.

EUROZONA

Na početku prošlog tjedna je došlo do izraženog rasta prinosa obveznica eurozone, kao odgovor tržišta na vijesti vezane za mogući dogovor između Ukrajine i Rusije u narednih nekoliko dana, ali i iščekivanja sjednice FOMC-a koja je završena u srijedu (na kojoj je u konačnici donesena odluka da se poveća referentna kamatna stopa). Narednog dana prinosi obveznica, posebno onih kraćeg i srednjeg roka dospelja, su korigirani naniže, ali su već u srijedu ponovo zabilježili rast. Do kraja tjedna prinosi nisu bilježili veće promjene, pa se tržište donekle stabiliziralo, u usporedbi sa proteklm razdobljem kada su bila vidljiva izuzetno volatilna dnevna kretanja. Ipak, na tjednoj razini nastavljen je rast prinosa obveznica sigurnijih članica eurozone, pa su prinosi njemačkih obveznica povećani između 7 i 12 baznih bodova, pri čemu su prinosi obveznica u segmentu dospelja 5 do 10 godina zabilježili pozitivne razine. Istodobno, prinosi italijanskih obveznica sa kraćim rokom dospelja su smanjeni za 7 baznih bodova, dok su prinosi desetogodišnjih obveznica povećani za 4 bazna boda.

Prošlog tjedna su **objavljeni finalni podaci za inflaciju u eurozoni, koji su bili blago iznad preliminaranih, a prema kojima je dostignuta nova rekordno visoka razina od 5,9%**, što bi moglo da predstavlja izazov za ECB. Predsjednica ECB Lagarde je ukazala na potrebu fleksibilnosti u smislu mogućnosti kreatora monetarne politike da promijene kurs djelovanja ukoliko to bude potrebno budući da rat u Ukrajini predstavlja rizik od postavljanja „novih inflatornih trendova“, kojima će možda biti

potrebno određeno vrijeme da se pojave. ECB „ima u vidu“ rizike koji bi se mogli pojaviti, te je spremna da izmijeni planove ukoliko dolazeći ekonomski podaci to budu zahtijevali. Lagarde je dodala da je ECB sve više uvjerena da se dinamika kretanja inflacije u srednjem roku neće vratiti na obrazac koji je bio vidljiv prije pandemije, ali da je, također, potrebno da se upravlja šokom koji bi u kratkom roku mogao dovesti inflaciju iznad ciljane razine i da utječe na smanjenje ekonomskog rasta. Potpredsjednik ECB De Guindos je izjavio da će ECB poduzeti akcije ukoliko uvidi učinke drugog kruga inflacije i manje čvrstih srednjoročnih inflatornih očekivanja. Njegov kolega Knot je izjavio da su tržišna očekivanja povećanja kamatne stope kasnije tijekom ove godine prilično realistična.

ZEW indeks koji mjeri očekivano raspoloženje investitora u ožujku je oštro smanjen na najnižu razinu od ožujka 2020. godine, odnosno od početka širenja pandemije Covid19, a ukazuje na povećanu opreznost investitora vezano za pitanje učinka invazije Rusije na Ukrajinu. Predsjednik ovog instituta Wambach je izjavio da rat u Ukrajini i sankcije protiv Rusije značajno umanjuju ekonomske izgleda za Njemačku, pri čemu je vjerojatnoća recesije „sve veća i veća“. Na kraju tjedna Njemačka je objavila da je sa Katarom postigla dogovor za dugoročnu opskrbu tečnim prirodnim plinom, što dolazi nakon napora pronalaska alternative za uvoz energije iz Rusije. Član UV ECB i predsjednik Deutsche Bundesbank Nagel je izjavio da trenutno ne očekuju stagflaciju, iako će rat doprinijeti rastu inflacije i slabijem ekonomskom rastu. Dodao je da trenutno ne postoje znakovi spirale cijena plaća. Središnja banka Francuske je objavila da bi zbog krize u Ukrajini moglo doći do smanjenja GDP-a Francuske za najmanje 0,5% u ovoj godini, kao i da bi ista mogla da doprinese većoj inflaciji.

Tablica 3: Kretanje ekonomskih pokazatelja za eurozonu

Red. br.	Ekonomski pokazatelji		Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodno razdoblje
1.	Stopa inflacije – EZ (final.)	VELJAČA	5,8%	5,9%	5,1%
2.	Temeljna stopa inflacije – EZ (final.)	VELJAČA	2,7%	2,7%	2,3%
3.	Stopa inflacije – Francuska (final.)	VELJAČA	4,1%	4,2%	3,3%
4.	Stopa inflacije – Austrija (final.)	VELJAČA	5,9%	5,8%	5,0%
5.	Stopa inflacije – Italija (final.)	VELJAČA	6,2%	6,2%	5,1%
6.	Troškovi rada – EZ (tromjesečno)	IV tromjesečje	-	1,9%	2,3%
7.	ZEW indeks očekivanog povj. investitora – Njemačka	OŽUJAK	5,0	-39,3	54,3
8.	Industrijska proizvodnja – EZ (G/G)	SIJEČANJ	-0,5%	-1,3%	2,0%
9.	Trgovinska bilanca – EZ (u milijardama EUR)	SIJEČANJ	-9,0	-7,7	-9,7
10.	Trgovinska bilanca – Francuska (u milijardama EUR)	SIJEČANJ	-9,67	-8,03	-11,39
11.	Trgovinska bilanca – Španjolska (u milijardama EUR)	SIJEČANJ	-	-6,12	-5,34
12.	Trgovinska bilanca – Italija (u milijardama EUR)	SIJEČANJ	-	-5,05	1,1
13.	Javni dug – Italija (u milijardama EUR)	SIJEČANJ	-	2.713,9	2.678,4
14.	Maloprodaja – Španjolska (G/G)	SIJEČANJ	4,7%	4,0%	-2,4%
15.	Obujam maloprodaje – Finska (G/G) final.	SIJEČANJ	-2,4%	0,3%	-0,1%
16.	Stopa nezaposlenosti – Nizozemska	VELJAČA	-	3,4%	3,6%
17.	Stopa nezaposlenosti – Grčka	SIJEČANJ	-	12,8%	12,8%

SAD

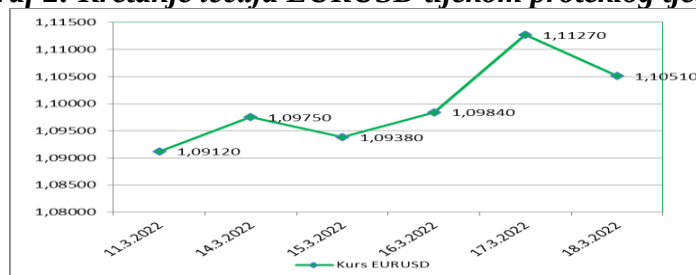
Protekloga tjedna je održana sjednica FOMC-a na kojoj je referentna kamatna stopa, u skladu sa očekivanjima, prvi put od 2018. godine, povećana za 25 baznih bodova (raspon 0,25%- 0,50%). Ovakav potez Fed usmjeren je prvenstveno na suzbijanje inflacije, koja je dosegla najviše razine u posljednjih 40 godina, dok pojedini analitičari procjenjuju da bi raspon do kraja godine mogao iznositi između 1,75%-2,0%. To znači da bi do kraja godine, pored ovog povećanja, moglo biti još šest, što je znatno više u odnosu na prognoze iz prosinca prema kojima su se očekivala tri povećanja. Predsjednik Fed-a Powell je izjavio da je američka ekonomija dovoljno snažna da izdrži rast kamatnih stopa, te da održi snažan trend rasta zapošljavanja i plaća. Istaknuo je da se Fed treba fokusirati da ograniči utjecaj rasta cijena na kućanstva, te da očekuje da će inflacija ostati iznad ciljane razine od 2% sve do 2024. godine. Powell je naglasio da će Fed primijeniti agresivniju politiku povećanja referentne kamatne stope, ukoliko se situacija ne poboljša. Zbog visoke inflacije i rata u Ukrajini Fed je smanjio prognoze gospodarskoga rasta u ovoj godini sa prethodnih 4% na 2,8%.

Tablica 4: Kretanje ekonomskih pokazatelja za SAD

	Ekonomski pokazatelji		Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodno razdoblje
1.	Indeks započelih kuća (M/M)	VELJAČA	3,8%	6,8%	-5,5%
2.	Indeks građevinskih dozvola (M/M)	VELJAČA	-2,4%	-1,9%	0,5%
3.	Indeks proizvođačkih cijena (G/G)	VELJAČA	10,0%	10,0%	10,0%
4.	Zahtjevi za hipotekarne kredite	11. OŽUJKA	-	-1,2%	8,5%
5.	Inicijalni zahtjevi nezaposlenih za pomoć	12. OŽUJKA	220.000	214.000	229.000
6.	Vodeći indeks	VELJAČA	0,3%	0,3%	-0,5%
7.	Indeks industrijske proizvodnje (M/M)	VELJAČA	0,5%	0,5%	1,4%
8.	Iskorištenost kapaciteta	VELJAČA	77,9%	77,6%	77,3%
9.	Obujam maloprodaje (M/M)	VELJAČA	0,4%	0,3%	4,9%
10.	Indeks ulaznih cijena (M/M)	VELJAČA	1,6%	1,4%	1,9%
11.	Indeks izlaznih cijena (M/M)	VELJAČA	1,2%	3,0%	2,8%

USD je deprecirao u odnosu na EUR, te je tečaj EURUSD zabilježio rast sa razine od 1,0912 na razinu od 1,1051, što predstavlja rast od 1,27% na tjednoj razini.

Graf 2: Kretanje tečaja EURUSD tijekom proteklog tjedna

VELIKA BRITANIJA

Tijekom proteklog tjedna održana je sjednica MPC BoE na kojoj je donesena odluka da se referentna kamatna stopa poveća na pretpandemijsku razinu odnosno na 0,75%. Ovo je odgovor BoE na rastuću inflaciju koja bi, zbog neizvjesnosti i rata u Ukrajini, prema nekim očekivanjima mogla da dostigne razinu od čak 10% u ovoj godini. MPC je za povećanje kamatne stope za 25 baznih bodova glasovao odnosom 8:1, što je prvi put da BoE povećava referentnu kamatnu stopu tri puta zaredom. Član MPC BoE Cunliffe je glasovao da se politika ostavi nepromijenjena. Iz BoE je istaknuto da je rat u Ukrajini utjecao na preispitivanje vrhunca inflacije u ovoj godini, te se sada očekuje da će inflacija biti nekoliko postotaka iznad 7,25% kako se ranije očekivalo. MPC BoE očekuje da, ukoliko se ekonomija nastavi razvijati u skladu sa centralnim projekcijama, vjerojatno će biti potrebno skromnije pooštavanje monetarne politike u narednim mjesecima. BoE je istaknula i nešto više opreznosti u pogledu daljeg pooštavanja nego što se očekivalo, te da MPC nastavlja i dalje da procjenjuje dvostrane rizike srednjoročnih inflatornih očekivanja. Analitičari su primijetili da ovim ranim potezom MPC BoE ima više prostora da odgovori na eventualne buduće neizvjesnosti nego druge središnje banke razvijenih zemalja.

Premijer Johnson je izjavio da je optimističan vezano za pitanje dodatne ponude nafte od strane Saudijske Arabije, što će pomoći u snižavanju cijene nafte, nakon ratnih dejstava u Ukrajini.

Tablica 5: Kretanje ekonomskih pokazatelja za UK

Red. br.	Ekonomski pokazatelji		Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodno razdoblje
1.	Zahtjevi nezaposlenih za pomoć	VELJAČA	-	-48.100	-67.300
2.	Prosječne tjedne zarade	SIJEČANJ	4,6%	4,8%	4,6%
3.	ILO stopa nezaposlenosti (tromjesečno)	SIJEČANJ	4,0%	3,9%	4,1%

Tijekom proteklog tjedna GBP je deprecirala u odnosu na EUR, dok je aprecirala u odnosu na USD. Tečaj EURGBP je zabilježio rast sa razine od 0,83703 na razinu od 0,83861, dok je tečaj GBPUSD povećan sa razine od 1,3037 na razinu od 1,3178.

JAPAN

Nakon održanog sastanka u petak, BoJ je zadržala ultrastimulativnu politiku nepromijenjenom, što je u oštroj suprotnosti sa ostalim središnjim bankama, koje su pooštrile monetarnu politiku kako bi zaustavile rastuću inflaciju. **Odbor BoJ je glasovao u omjeru 8:1 za zadržavanje referentne kamatne stope na -0,1% i ciljanu razinu prinosa na desetogodišnje državne obveznice na 0%, kao što se i očekivalo.** BoJ je izmijenila formulacije vezano za inflatorna očekivanja, dodavši da očekuje rast inflacije, te da su cijene energije ključni pokretač rasta cijena. Također, BoJ je izrazila zabrinutost zbog posljedica rata u Ukrajini, pošto su globalna financijska tržišta i tržišta kapitala i prije ovog bila nestabilna, a u međuvremenu su cijene roba poput sirove nafte se značajno povećale, što zahtijeva praćenje budućeg razvoja događaja. Na sastanku je priopćeno da se ekonomija Japana popravila, iako je uočena određena slabost sa pojavom novih slučajeva Covid19. Također, projekcija u vezi s osobnom potrošnjom je revidirana naniže, u razdoblju ponovnog izbijanja pandemije i tijekom procjena privatnih investicija. Guverner Kuroda je nakon konferencije u petak izjavio da su ovogodišnji prolječni pregovori o plaćama do sada dobro napredovali. Po njegovim riječima, ne zna se kolika bi mogla biti stopa inflacije u travnju, ali postoji mogućnost da će dostići 2%, dodajući da se očekuje nagli rast cijena zbog rasta cijene energije i tehničkih čimbenika. Inače, Japan je neto uvoznik velikog broja sirovina, od sirove nafte, žitarica do metala, te je izložen većim troškovima kroz rast cijena koje su prouzrokovane uvedenim sankcijama Rusiji i ratom u Ukrajini.

Tablica 6: Kretanje ekonomskih pokazatelja za Japan

Red. br.	Ekonomski pokazatelji		Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodno razdoblje
1.	Trgovinska bilanca (u milijardama JPY)	VELJAČA	-150,0	668,3	2.193,5
2.	Izvoz (G/G)	VELJAČA	20,6%	19,1%	9,6%
3.	Uvoz (G/G)	VELJAČA	26,4%	34,0%	38,7%
4.	Industrijska proizvodnja (G/G) final.	SIJEČANJ	-	0,5%	2,7%
5.	Osnovne strojne porudžbine (G/G)	SIJEČANJ	8,7%	5,1%	5,1%
6.	Iskorištenost kapaciteta (M/M)	SIJEČANJ	-	3,2%	-0,4%
7.	Stopa inflacije (G/G)	VELJAČA	0,9%	0,9%	0,5%
8.	Stopa temeljne inflacije (G/G)	VELJAČA	0,5%	0,6%	0,2%
9.	Indeks tercijarnog sektora (M/M)	SIJEČANJ	-1,0%	-0,7%	0,1%

JPY je tijekom proteklog tjedna deprecirao u odnosu na EUR, te je tečaj EURJPY zabilježio rast sa razine od 127,96 na razinu od 131,73. JPY je deprecirao i u odnosu na USD, te je tečaj USDJPY zabilježio rast sa razine 117,29 na razinu od 119,17.

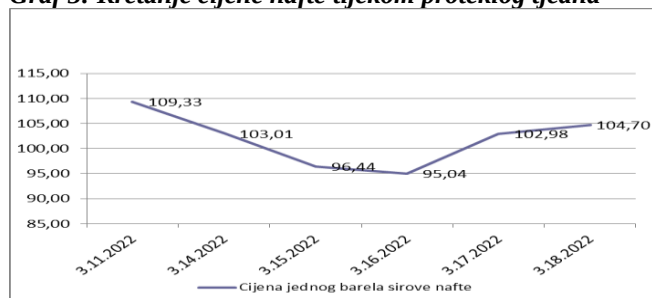
NAFTA I ZLATO

Na otvaranju njujorške burze u ponedjeljak cijena jednog barela sirove nafte je iznosila 109,33 USD (100,19 EUR).

Tijekom proteklog tjedna cijena nafte je imala tendenciju pada, te se sredinom tjedna našla na najnižoj razini u posljednja tri tjedna. Do smanjenja cijene je došlo pod utjecajem ublaženih neizvjesnosti oko isporuke nafte, dok je povećani broj zaraženih virusom Covid19 u Kini pojačao zabrinutosti na strani tražnje za naftom. Na smanjenje cijene nafte sredinom tjedna utjecala su očekivanja napretka u pregovorima Rusije i Ukrajine, te su pojedini analitičari iznijeli stav da je, za sada, zabrinutost tržišta oko značajnog smanjenja ponude nafte iščezla. Ipak, analitičari smatraju da je pad cijene preuveličan, jer se mirno rješavanje rata u Ukrajini još uvijek čini daleko. Pored toga, zalihe nafte u SAD su povećane što je, također, utjecalo na smanjenje cijene ovog energenta. U četvrtak je Međunarodna agencija za energiju objavila da bi ponuda od tri milijuna barela ruske nafte i energenata dnevno mogla biti zaustavljena od sljedećeg mjeseca, što bi značilo smanjenu ponudu na tržištu. Tijekom trgovanja u petak cijena nafte je imala tendenciju rasta, te se približavala cijeni od 110 USD po barelu pod utjecajem vijesti da se napadi Rusije na Ukrajinu intenziviraju. Pojedini analitičari ističu da slabljenje signala da će se rat okončati utječe na rast cijene nafte. Ministar financija Velike Britanije je upozorio na štetu od 91 milijardu USD po ekonomiju i ulazak u recesiju, ukoliko EU zabrani uvoz nafte i plina iz Rusije. Usprkos rastu cijene nafte u petak, na tjednoj razini je, ipak, zabilježen pad cijene od 4,23%, što je drugi tjedan zaredom da cijena ima tendenciju smanjenja.

Na zatvaranju tržišta u petak cijena jednog barela sirove nafte je iznosila 104,70 USD (94,74 EUR).

Graf 3: Kretanje cijene nafte tijekom proteklog tjedna

Na otvaranju londonske burze metala u ponedjeljak cijena jedne fine unce zlata je iznosila 1.988,46 USD (1.822,27 EUR).

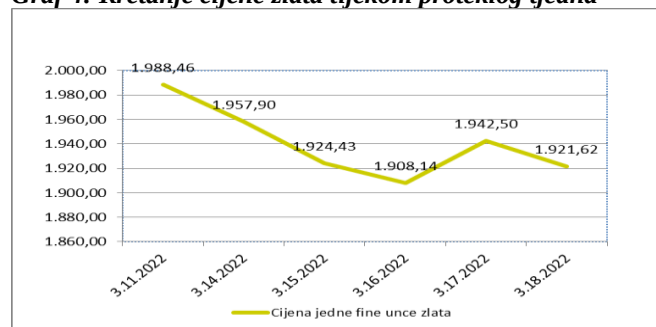
Početkom tjedna cijena zlata je smanjena pod utjecajem globalnog rasta prinosa na državne obveznice jer su investitori bili u iščekivanju sastanka FOMC-a. Sastanak FOMC-a je završen u srijedu uveče, a cijena je do tada imala tendenciju pada, jer su investitori očekivali da će referentna kamatna stopa biti povećana za 25 baznih bodova pod utjecajem stalno rastuće inflacije, ali i sa ciljem obuzdavanja pritiska na rast cijena koji je izazvan rastom cijena dobara i energenata, dok je došlo do prekida u lancu isporuke zbog ratnih dejstava na relaciji Rusija – Ukrajina.

Cijena zlata je u četvrtak povećana, usprkos povećanju kamatnih stopa Fed, jer su ova očekivanja već bila značajno materijalizirana u cijenama financijske aktive. Investitori su zabrinuti zbog ishoda ratnih dejstava između Rusije i Ukrajine, te su investicije usmjeravali u sigurnije aktive poput zlata.

U petak je cijena smanjena i zabilježen je tjedni pad cijene jer investitori procjenjuju utjecaj pooštavanja monetarne politike Fed. Fed je počeo sa povećanjem kamatnih stopa za koje se očekuje da će biti najagresivnije od sredine 2000-ih godina, dok je predsjednik Fed Powell uvjeravao Amerikance da borba protiv inflacije neće uvesti ekonomiju SAD u recesiju. Upravo zbog spomenutih vijesti cijena zlata je na tjednoj razini zabilježila pad od 3,36%.

Na zatvaranju tržišta u petak cijena jedne fine unce zlata je iznosila 1.921,62 USD (1.738,87 EUR).

Graf 4: Kretanje cijene zlata tijekom proteklog tjedna

Pripremili:
Služba Front Office
Odjeljenje za bankarstvo

Odricanje od odgovornosti (Disclaimer)

Navedeni pregled kretanja je utemeljen na eksternim izvorima i ne sadrži bilo kakve komentare, procjene i stavove CBBiH. Centralna banka ne može garantirati njihovu točnost i ne snosi odgovornost za izravnu ili neizravnu štetu koja može nastupiti kao posljedica korištenja ili nemogućnosti korištenja informacija, materijala ili sadržaja, ili za posljedice odluka donesenih na temelju njih.